

Warszawa, dnia 24.03. 2010 r.

Rzeczpospolita Polska
Minister Sprawiedliwości

DO-I-0700-4/10
BM-I-0700-39/10/3

GABINET MARSZAŁKA SENATU

wpłynęło dn. 25.03.
nr 1516 podpis *Borusewicz*

P. J. Kulwicki
SEKRETARIA
Biura Prac Senackich
Wpłynęło dn. 25.03.2010
nr 1996 podpis *K.*
Pan **Bogdan Borusewicz**
Marszałek Senatu
Rzeczypospolitej Polskiej

Konstanty Rencus Minister

W odpowiedzi na oświadczenie Pana Senatora Andrzeja Grzyba w sprawie zniesienia wydziałów grodzkich złożone podczas 48. posiedzenia Senatu Rzeczypospolitej Polskiej w dniu 4 lutego 2010 r., które przekazane zostało przy piśmie z dnia 16 lutego 2010 r. Nr BPS/DSK-043-2394/10 - uprzejmie przedstawiam, co następuje:

Na wstępie pragnę poinformować, że na podstawie przepisów rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 18 grudnia 2009 r. w sprawie zniesienia sądów grodzkich (Dz. U. Nr 221, poz. 1745), z dniem 1 stycznia 2010 r. zniesione zostały wszystkie funkcjonujące w kraju wydziały grodzkie.

Uzasadniając decyzję w zakresie potrzeby likwidacji wydziałów grodzkich, należy podnieść, że w ramach reformy wymiaru sprawiedliwości podjęte zostały działania w kierunku bardziej elastycznego ukształtowania struktury organizacyjnej sądownictwa powszechnego, racjonalnego wykorzystania kadry orzeczniczej i administracyjnej oraz środków finansowych wydatkowanych na funkcjonowanie wymiaru sprawiedliwości. Realizacji tych zamierzeń służyć ma m.in. zniesienie niektórych wydziałów w sądach rejonowych i sądach okręgowych.

W związku z powyższym, z dniem 1 lipca 2008 r. zlikwidowane zostały 52 wydziały grodzkie, z dniem 1 stycznia 2009 r. - 40, z dniem 1 lipca 2009 r. - 117, a z dniem 1 stycznia 2010 r. - 175 tego rodzaju komórek organizacyjnych.

W ocenie Ministerstwa Sprawiedliwości brak jest uzasadnienia dla funkcjonowania dodatkowych wydziałów do rozpoznawania spraw o mniejszym stopniu skomplikowania. W wydziałach grodzkich rozpoznawane były proste sprawy karne i wykroczeniowe oraz sprawy cywilne. Sprawy cywilne, karne i wykroczeniowe

rozstrzygane były także w wydziałach cywilnych i karnych, co powodowało niepotrzebny dualizm w orzekaniu. Zniesienie wydziałów grodzkich skutkuje ujednoczeniem struktury organizacyjnej sądów rejonowych, poprzez skoncentrowanie spraw w wydziałach cywilnych i karnych. Nastąpiło zatem pełne rozdzielenie pionu cywilnego i karnego, jak też równomierne obciążenie sędziów orzekaniem we wszystkich kategoriach spraw cywilnych i karnych.

Funkcjonowanie wydziałów grodzkich prowadziło przede wszystkim do nieuzasadnionej wąskiej specjalizacji sędziów orzekających w tych komórkach organizacyjnych. Stan taki był wysoce niekorzystny dla dobra wymiaru sprawiedliwości, ponieważ zaburzał proces doskonalenia i rozwoju zawodowego sędziów. W konsekwencji niewłaściwie wykorzystane były wysokie umiejętności kadry orzeczniczej.

Zaprezentowane powyżej argumenty wskazują, iż w przypadku omawianej reorganizacji kwestie związane z poszukiwaniem oszczędności w wydatkach resortu sprawiedliwości nie miały zasadniczego znaczenia.

Po likwidacji wydziałów grodzkich sędziowie orzekają w pełnym spektrum spraw, co korzystnie wpłynie m.in. na stabilność orzecznictwa powodowaną możliwością wymiany doświadczeń między większą liczbą sędziów w danym wydziale.

Należy podkreślić, że podjęcie decyzji o zniesieniu konkretnego wydziału grodzkiego poprzedzone było wnikliwą analizą w zakresie liczby etatów w danej komórce organizacyjnej, obciążenia sędziów pracą orzeczniczą oraz wielkości wpływu spraw.

Istotne jest, że sędziowie orzekający w wydziałach grodzkich, podobnie jak i pracownicy administracyjni, zasilili wydziały karne i cywilne macierzystych sądów rejonowych. W związku z omawianą reorganizacją nie należy zatem spodziewać się wystąpienia niebezpieczeństwa w postaci wydłużenia czasu oczekiwania na rozstrzygnięcie sprawy. Sprawność i szybkość postępowania w sprawach należących dotychczas do właściwości wydziałów grodzkich powinna zostać zachowana, gdyż nie uległy zmianie uproszczone procedury, wg których rozpoznawano przedmiotowe sprawy.

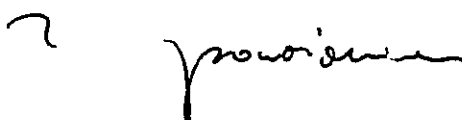
W odniesieniu do wydziałów grodzkich o dużym wpływie spraw funkcjonujących w największych sądach rejonowych w kraju, jak też w przypadku braku możliwości lokalowych dla przejęcia przez wydział karne czy cywilny spraw z likwidowanego wydziału grodzkiego, w miejsce znoszonych wydziałów powołane zostały wydziały cywilne i wydziały karne.

Na podstawie przepisów zarządzenia Ministra Sprawiedliwości Nr 213/09/DO z dnia 22 grudnia 2009 r. w sprawie utworzenia wydziałów w sądach rejonowych, z dniem 1 stycznia 2010 r. utworzone zostały 92 wydziały cywilne i wydziały karne. Z kolei przepisami rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 22 grudnia 2009 r. w sprawie utworzenia wydziałów zamiejscowych w niektórych sądach rejonowych oraz zmiany rozporządzenia w sprawie sądów apelacyjnych, sądów okręgowych i sądów rejonowych oraz ustalenia ich siedzib i obszarów właściwości (Dz. U. Nr 223, poz. 1787), które weszły w życie z dniem 1 stycznia 2010 r., powołanych zostało 17 zamiejscowych wydziałów karnych.

W związku z powyższym stwierdzić należy, iż podjęte zostały działania organizacyjne w zakresie zagwarantowania obywatelom dogodnego dostępu do sądu w sprawach, które uprzednio należały do właściwości wydziałów grodzkich.

W przypadku Sądu Rejonowego w Gdyni, którego przykładem posłużył się Pan Senator, Prezes Sądu Okręgowego w Gdańsku nie wystąpił o przekształcenie funkcjonujących w tej jednostce wydziałów grodzkich w wydziały cywilne i karne. W celu natomiast sprawnego rozpoznawania spraw wykroczeniowych, zostały one skoncentrowane w II Wydziale Karnym.

Biorąc pod uwagę zaprezentowane powyżej argumenty, trudno zgodzić się z twierdzeniami Pana Senatora wskazującymi, iż zniesienie wydziałów grodzkich spowodowało „chaos organizacyjny” w sądach, a także ograniczona została „bliskość sądów i ich dostępność dla obywateli”. Pragnę podkreślić, że konstytucyjna zasada dostępu do sądu realizowana jest przede wszystkim poprzez zapewnienie sprawnego rozpoznawania spraw przez właściwe sądy. Dlatego niezasadne jest zawężanie tego prawa jedynie do bliskiej lokalizacji siedziby sądu, gdyż jego istotą jest zagwarantowanie sprawnego prowadzenia postępowań.

z upoważnienia
MINISTRA SPRAWIEDLIWOŚCI

Jacek Czaja
PODSEKRETARZ STANU